

EUROOPAN KOMISSIO
TYÖLLISYYDEN JA SOSIAALIASIOIDEN PÄÄOSASTO

Sosiaalinen suojele ja yhteiskuntaan integroituminen
Sosiaalinen suojele ja osallisuuden edistäminen

**Sosiaalisen syrjäytymisen torjumista koskeva yhteisön toimintaohjelma
vuosiksi 2002–2006**

KANSAINVÄLINEN HENKILÖVAIHTO-OHJELMA

Vaihe I – 2002

EHDOTUSPYYNTÖ VP/2002/010

HAKUOHJEET

1 Johdanto ja taustaa

Amsterdamin sopimuksen sosiaalisia määräyksiä käsittelevät 136 ja 137 artikla sisältävät uusia määräyksiä sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi, ja Lissabonissa maaliskuussa 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen ovat liian yleisiä ilmiöitä unionissa. Tämän vuoksi entistä enemmän osallisuutta edistävä unioni on olennaisen tärkeä osa unionin kestäväälle talouskasvulle, työpaikkojen määrän kasvulle ja niiden laadun paranemiselle sekä sosiaaliselle yhteenkuuluvuudelle asetetun strategisen 10-vuotistavoitteen toteuttamista. Lissabonissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi avoimen koordinoitimenetelmän, jonka avulla voidaan merkittävästi vaikuttaa köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen kitkemiseen vuoteen 2010 mennessä. Avoimen koordinoitimenetelmän tärkeimpiä osia ovat jäsenvaltioiden sopimat yhteiset tavoitteet köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi, edistymistä mittaavien yhteisten indikaattoreiden kehittäminen, kaksivuotisten kansallisten toimintasuunnitelmien kehittäminen, edistymisen säännöllinen seuranta ja analysointi sekä oppimiskäytäntöjen ja muiden parhaiksi todettujen käytäntöjen levittäminen.

Toiminnassa on edistytty merkittävästi Lissabonissa pidetyn Eurooppa-neuvoston jälkeen. Joulukuussa 2000 Nizzassa pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa sovittiin yhteisistä tavoitteista, ja kaikki jäsenvaltiot laativat kesäkuuhun 2001 mennessä kaksivuotiset kansalliset toimintasuunnitelmat köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi. Komissio ja neuvosto ovat sopineet alustavista yhteisistä indikaattoreista ja antaneet kansallisten toimintasuunnitelmien analysoinnin jälkeen ensimmäisen *sosiaalista osallisuutta koskevan yhteisen raportin*, jossa tarkasteltiin tilannetta Euroopan unionissa ja yksilöitiin tärkeimpiä tulevaisuuden haasteita¹.

Komission ehdotuksesta Euroopan parlamentti ja neuvosto sopivat, että perustetaan viisivuotinen, budjetiltaan 75 miljoonaa euroa oleva yhteisön toimintaohjelma, jonka avulla jäsenvaltioita kannustetaan tekemään yhteistyötä sosiaalisen syrjäytymisen alalla. Ohjelma toteutetaan vuosina 2002–2006. Komissio vastaa ohjelman toteuttamisesta, jossa sitä avustavaa jäsenvaltioiden edustajista muodostuva komitea.

Yhteisön toimintaohjelman tarkoituksena on toimia avoimen koordinoitimenetelmän keskeisenä tuki- ja toteutusvälineenä tukemalla yhteistyötä, jonka avulla yhteisö ja jäsenvaltiot voivat parantaa sosiaalista syrjäytymistä torjuvien toimien vaikutusta ja tehokkuutta. Ohjelmalla on kolme erityistavoitetta. Ensinnäkin pyritään parantamaan sosiaalisen syrjäytymisen ja köyhyyden ymmärtämistä vertailukelpoisten indikaattorien avulla. Toiseksi pyritään toteutettujen toimien levittämiseen ja keskinäiseen oppimiseen kansallisten toimintasuunnitelmien yhteydessä. Kolmanneksi pyritään kehittämään toimijoiden kykyä kohdentaa toimiaan sosiaalisen syrjäytymisen ja köyhyyden tehokkaaseen torjuntaan sekä edistämään innovatiivisia lähestymistapoja. Yhteisön ohjelma onkin jaettu kolmeen toimintalohkoon: toimintalohkosta 1 tuetaan tutkimustoimintaa, toimintalohkosta 2 yhteistyötä ja keskinäistä kokemuksista oppimista ja toimintalohkosta 3 toimijoiden osallistumista ja verkottumista Euroopan tasolla.

¹ Lisätietoja unionin sosiaalista osallisuutta edistävästä toiminnasta (avoimesta koordinoitimenetelmästä, Nizzassa sovituista tavoitteista, yhteisistä indikaattoreista, kansallisista toimintasuunnitelmista, sosiaalista osallisuutta käsittelevästä yhteisestä raportista ja sosiaalista syrjäytymistä torjuvasta ohjelmasta) saa työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosaston verkkosivuilta osoitteesta

http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/soc-incl/index_en.htm

Tämä ehdotuspyyntö koskee sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi toteutettavan yhteisön toimintaohjelman toimintalohkoa 2. Tavoitteena on edistää ja tukea vaihtojen järjestämistä sekä lisätä jäsenvaltioiden keskinäistä oppimista. Toimintalohkon nimeksi on annettu **kansainvälinen henkilövaihto-ohjelma**, ja se on toinen kahdesta välineestä, joilla kansainvälisiä vaihtoja ja yhteistyötä tuetaan yhteisön toimintaohjelmassa. Toinen väline on tuleva vertaisarviointiohjelma, jossa tarkastellaan jäsenvaltioiden toteuttamia erityistoimenpiteitä. Näissä ohjeissa käsitellään kansainvälisen henkilövaihto-ohjelman pääseikkoja.

2 Vaiheittainen lähestymistapa

Edellisistä ohjelmista saatujen kokemusten ja erityisesti viimeksi kuluneiden neljän vuoden aikana toteutettujen valmistelevien toimien perusteella komissio on todennut, että kansainvälisiin yhteistyökumppanuuksiin perustuvien tehokkaiden vaihto-ohjelmien valmistelu on monimutkainen tehtävä. Komissio on myös huomannut, että pitkäaikaisia vaihto- ja oppimistoimia koskevien työohjelmien laatiminen, soveltuvien kumppaneiden etsiminen, menestyksekkäiden monialaisten kumppanuuksien rakentaminen, tavoitteiden ja haluttujen tulosten selvittäminen, soveltuvista vaihtomenetelmistä päättäminen, toimivan yhteyden luominen päätöksentekoprosessiin ja selvien strategioiden luominen tulosten levittämiseksi ja niistä tiedottamiseksi vie aikaa. Tämän vuoksi kansainvälisen kumppanuuden vakaan perustan luomiseen alussa käytetty aika lisää onnistumistodennäköisyyttä.

Edellä mainituista syistä ja maksimoidakseen kansainvälisen vaihto-ohjelman vaikutukset avoimeen koordinoitimenetelmään sekä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastaisten kansallisten toimintasuunnitelmien toteutukseen ja jatkokehitykseen komissio on päättänyt toteuttaa ohjelman kahdessa vaiheessa: alkuvaihe on valmisteleva ja kestää yhdeksän kuukautta, ja sen jälkeen toteutetaan ohjelman päävaihe, joka on pituudeltaan enintään kaksi vuotta.

Vaihe 1

Vaiheen 1 (valmistelevien toimien) tulee alkaa marras-joulukuussa 2002, ja sen enimmäispituus saa olla yhdeksän kuukautta, johon ei voida myöntää lisäaikaa. Vaiheessa 1 keskitytään seuraaviin toimiin:

- selvitetään, mitä tietoa on jo olemassa ja millaista poliittista kehitystä hankkeiden tutkimuskohteeksi valitussa aiheessa on tapahtunut tai on meneillään
- edistetään kansainvälisen monialaisen kumppanuuden kehittymistä; tällainen kumppanuus tarjoaa pohjan pitkäaikaiselle yhteistyölle ja vaihtotoiminnalle sekä
- määritellään tavoitteet ja kehitetään ehdotuksia kaksivuotiseksi selkeäksi jatkotoimintaohjelmaksi.

Samalla kun vaiheessa 1 valmistellaan vaiheen 2 hakemusta on tärkeää huomata, että vaiheen 1 pitäisi myös pystyä antamaan hankkeille mahdollisuudet tuottaa konkreettisia tuloksia kuten seminaareja, lyhyitä tutkimuksia ja kirjallisuuskatsauksia, joiden tuloksista on levitettävä riittävästi tietoa jo vaiheen 1 aikana. Tämän vuoksi oletuksena on, että tämän alustavan yhdeksän kuukauden jakson aikana ja riippumatta siitä, valitaanko

kyseiset hankkeet vaiheeseen 2, hankkeiden toteuttamisesta saadaan kokemusta. Tämä kokemus edesauttaa jäsenvaltioita niiden toteuttaessa ja kehitellessä edelleen kansallisia toimintasuunnitelmiaan.

Vaihe 2

Vaihe 2 perustuu vaiheen 1 tuloksiin. Ainoastaan kumppanuudet, jotka valittiin toteuttamaan ohjelman vaihetta 1, voivat jättää hakemuksensa vaiheeseen 2. Keväällä 2003 julkaistaan rajoitettu ehdotuspyyntö, jossa kaikkia vaiheeseen 1 osallistuneita tahoja kehoitetaan hakemaan rahoitusta vaiheeseen 2 enintään kahdeksi vuodeksi. Tukisopimukset tehdään kuitenkin vuodeksi kerrallaan ja uusitaan vuoden kuluttua, jos kaikki ehdot täyttyvät.

Kumppanuuksien kannattaa ottaa huomioon se, että vaiheen 2 hakuaika päättyy ennen vaiheen 1 päättymistä. Näin toimitaan, jotta vaiheeseen 1 rahoitusta saaneet kumppanuudet ehtivät levittää laajasti tietoa tuloksistaan. Samalla siirtymävaihe lyhenee niiden kumppanuuksien osalta, jotka valitaan toteuttamaan myös vaihetta 2.

Vaiheeseen 2 hakemuksen voivat jättää ainoastaan sellaiset kumppanuudet, jotka ovat osallistuneet vaiheeseen 1. Jos osa yhteistyön ensisijaisista aiheista (ks. jäljempänä) jää kuitenkin liian vähälle huomiolle, komissio voi harkita uuden, näihin aiheisiin rajoitetun ehdotuspyynnön suuntaamista muille mahdollisille toimijoille vuonna 2003.

3 Ensisijaiset yhteistyöalueet

Hakemusten kohteena ovat toimintalinjoihin liittyvä yhteistyö ja kokemusten vaihto, joiden aiheena voi olla mikä tahansa Nizzassa sovituista yhteisistä tavoitteista. Koska tässä ohjelmassa keskitytään köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastaisten kansallisten toimintasuunnitelmien toteutuksen ja jatkokehityksen tukemiseen, ensi sijalle on asetettu erityisesti sellaiset ehdotukset, jotka käsittelevät ensimmäisissä kansallisissa toimintasuunnitelmissa mainittuja aiheita ja jotka on mainittu yhteisessä raportissa sosiaalisesta osallisuudesta.

Komissio toivoo saavansa hakemuksia, joiden tavoitteena on edistää yhteistyötä ja vaihtotoimintaa erityisillä toiminta-aloilla ja syrjäytymisen ehkäisyssä käytettävien institutionaalisten lähestymistapojen kehittämisessä. Ehdotukset voivat koskea useampaa kuin yhtä toiminta-alaa tai institutionaalista mekanismia tai niissä voidaan tarkastella sekä jotain tiettyä toiminta-alaa että institutionaalista lähestymistapaa tai mekanismia.

Kansallisissa toimintasuunnitelmissa ja yhteisessä raportissa yksilöidyistä aiheista erityisesti seuraavat otetaan huomioon tässä ehdotuspyynnössä:

Toiminta-alat

- esteiden poistaminen niiden henkilöiden siirtymiseltä työelämään, jotka ovat pahimmin etäännyneet työmarkkinoilta
- lapsiin kohdistuva köyhyys
- nuorten syrjäytyminen ja yhteiskunnasta vieraantuminen, mukaan luettuna vähäinen kouluttautuminen

- sosiaalinen tilanne sekä toimet maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen kotouttamiseksi
- kodittomien integroiminen yhteiskuntaan
- epätasa-arvo terveydenhuoltopalvelujen saannissa sekä sosiaalisen syrjäytymisen, köyhyyden ja terveysongelmien väliset yhteydet
- lukutaidottomuuden ja sosiaalisen syrjäytymisen väliset yhteydet
- riittävä toimeentulo, velkaantuneisuus ja rahoituspalvelujen saatavuus
- integroidut paikalliset kehittämisaloitteet, joilla elvytetään epäedullisessa asemassa olevia kaupunki- ja maaseutualueita
- kulttuuripalveluiden saatavuuden yhteys sosiaalisen osallisuuden edistämiseen
- köyhyydestä ja sosiaalisesta syrjäytymisestä kärsivien mahdollisuudet käyttää oikeuspalveluja
- oikeuksiin perustuvan lähestymistavan edistäminen sosiaalisessa osallisuudessa

Institutionaaliset lähestymistavat ja mekanismit

- menetelmät, joilla köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunta otetaan osaksi kaikkea toimintaa
- sellaisten paikallisten/alueellisten köyhyydentorjuntastrategioiden kehittäminen, jotka täydentävät kansallisia toimintasuunnitelmia ja edistävät koordinoitua monitahoista paikallistoimintaa köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi
- mekanismit, joilla erityisesti köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen kanssa tekemisiin joutuvat sidosryhmät saadaan mukaan köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaa koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien kehittämiseen, toteuttamiseen ja seurantaan ja joilla sidosryhmiä voidaan tässä tukea
- sellaisten menetelmien kehittäminen, joilla toimien vaikuttavuuden arviointia voidaan parantaa
- sellaisten indikaattoreiden ja analysointivälineiden kehittäminen, joilla sosiaalista osallisuutta koskevia toimia ja ohjelmia voidaan paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla tukea
- menetelmät, joilla yleisölle tiedotetaan nykyistä laajemmin köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumistoimista ja -ohjelmista ja joilla niiden kannatusta lisätään
- tuetaan paikallisyhteisöjen kehittymistä yhtenä keinona edistää syrjäytyneiden osallistumista yhteiskunnalliseen toimintaan ja heidän vaikutusmahdollisuuksiaan sekä rakentaa yhteiskunnallista pääomaa

- tasa-arvon valtavirtaistamisen ja sukupuolivaikutusten arvioinnin kehittäminen ja menetelmät sosiaalista osallisuutta edistävissä toimissa.

Nämä ensisijalle asetetut aihealueet ovat ohjeellisia. Myös muut aiheet ovat mahdollisia, kunhan niiden osalta perustellaan selkeästi, missä määrin ne sopivat sosiaalista osallisuutta edistävän toiminnan yleisiin poliittisiin painopistealueisiin sekä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaa koskeviin kansallisiin toimintasuunnitelmiin.

Hankkeen toteuttajien on lisäksi otettava selvää, voidaanko niiden hankkeisiin myöntää asianmukaista rahoitusta muista yhteisön rahoitusvälineistä kuten rakennerahastoista, Equal-ohjelmasta, syrjinnän torjumista koskevasta toimintaohjelmasta tai sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävästä toimintaohjelmasta². Komissio antaa etusijan niille ehdotuksille, jotka koskevat aiheita, joita näissä ohjelmissa ei ole vielä käsitelty. Jos ehdotus koskee aihetta, josta on jo toteutettu toimintalinjoja koskevaa tiedonvaihtoa ja oppimista jossain muussa ohjelmassa (esimerkiksi vammaisten tai turvapaikanhakijoiden osalta), on tärkeää osoittaa, mitä lisäoppimista ehdotetut toimet tarjoavat.

Riippumatta siitä, mitä osaa tai institutionaalista mekanismia hakijoiden ehdotus koskee, hakijoita pyydetään varmistamaan, että naisten ja miesten välinen tasa-arvo otetaan huomioon kaikissa ehdotetun toiminnan vaiheissa³. Lisäksi hakijoita pyydetään ottamaan ehdotusta valmisteltaessa tarvittaessa huomioon vammaisten erityistarpeet toimien saatavuuden ja tulosten levittämisen kannalta.

Hankkeen toteuttajien on otettava hakemusta laatiessaan huomioon myös EU-tasolla jo saatavissa olevan tiedon suuri määrä, josta voidaan erityisesti mainita sosiaalisen syrjäytymisen torjunnan alalla vuosina 1998–2001 toteutetuista valmistelevista toimista saadut tulokset. Etenkin sellaisia organisaatioita, jotka ovat jo toteuttaneet ehdotuspyynnön kohteena olevia toimia, pyydetään osoittamaan, mitä lisäarvoa jatkoyhteistyöstä saadaan.

4 Yhteistyö- ja vaihtotoimintatyypit

Yhteistyö ja vaihtotoiminta voi olla monentyyppistä, kunhan se vaikuttaa kokonaistavoitteen toteutumiseen, eli tietojen vaihtoon ja hyvistä käytännöistä tiedottamiseen jäsenvaltioiden välillä. Esimerkkejä:

- vertailuarvoja tai toimia ja käytäntöjä käsittelevät kokoukset tai seminaarit

² Equal-aloitteessa kokeillaan uusia keinoja puuttua työelämässä ja työnhaussa koettuun syrjintään ja epätasa-arvoisuuteen. Aloitteen etusijalle asetetut tavoitteet ovat työllistyvyys, yrittäjäyys, sopeutumiskyky ja yhtäläiset mahdollisuudet naisille ja miehille sekä turvapaikanhakijoiden integraatio. Syrjinnän torjumista koskevasta ohjelmasta tuetaan kansainvälisiä kumppanuuksia sellaisten toimien kehittämiseksi, joilla ehkäistään ja torjutaan rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää. Lisäksi ohjelman tavoitteena on poistaa epätasa-arvoa sekä edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa. Sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävän ohjelman tavoitteena on kehittää osallistujien kykyä edistää tehokkaasti sukupuolten välistä tasa-arvoa erityisesti tukemalla tietojen vaihtoa, hyviksi havaituista käytännöistä tiedottamista ja verkkoutumista yhteisön tasolla. Aloitteen pääteemana on vuonna 2002 työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen. Lisätietoja näistä ohjelmista on saatavissa työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosaston verkkosivustolta: http://europa.eu.int/comm/employment_social/index_en.htm

³ Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 3 artiklan 2 kohdassa määrätään, että Euroopan yhteisö pyrkii kaikessa toiminnassaan poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa.

- toimintalinjojen toteuttamista koskeva yhteinen tarkastelu- ja tutkimustoiminta
- yhteinen strategioiden kehittäminen
- yhteinen tiedonlevitys
- tutustumiskäynnit ja henkilöstövaihdot
- kansallisten seurantakeskusten tai vastaavien tunnustettujen tahojen väliset vaihdot.

5 Hakijat

Ohjelma on avoin kaikille julkisille ja yksityisille tahoille ja instituutioille, jotka toimivat sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi. Hakijoina voivat olla kansalliset, paikalliset tai alueelliset viranomaiset, sosiaalisen syrjäytymisen torjunnasta vastaavat tahot, työmarkkinaosapuolet, sosiaalipalvelujen tuottajat, kansalaisjärjestöt, yliopistot, tutkimuslaitokset, kansalliset tilastokeskukset ja tiedotusvälineet.

Kuhunkin ehdotukseen on sisällyttävä kumppaneita aluksi vähintään kolmesta jäsenvaltiosta. Hankkeen edetessä kannattaa hankkia lisäkumppaneita myös muista jäsenvaltioista.

Komissio on erityisen kiinnostunut hakemuksista, joissa on mukana toimijoita useilta eri aloilta ja jotka tuovat yhteen kumppaneita, jotka osallistuvat kansalliseen, alueelliseen tai paikalliseen päätöksentekoon, ja kumppaneita, joilla on välitöntä kokemusta köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjunnasta kentällä. Hakemusten odotetaan osoittavan, miten hakijat aikovat varmistaa useiden asianosaisten toimijoiden osallistumisen hankkeensa kehittelyyn. Vaiheen 1 ja 2 kumppanuuksien koordinoijan on oltava kumppaneiden valitsema organisaatio, joka huolehtii kummankin vaiheen koordinoinnista. Koordinoiva organisaatio voi kuitenkin olla vaiheessa 1 eri kuin vaiheessa 2, jos kumppanit niin päättävät ja jos jatkuvuus valitun toiminnan osan ja toimijoiden osalta taataan. Koordinoijaorganisaatio toimii yhteistyökumppaneiden ainoana edustajana komission kanssa hoidettavissa hallinnollisissa asioissa, toimittaa yhteisen tukihakemuksen ja kantaa täyden vastuun työohjelman toteutumisesta.

Organisaatioiden, jotka osallistuvat yhteistyössä vaiheen 1 toimintaan mutta jotka eivät ole koordinoivia organisaatioita, on täytettävä hakemuslomakkeen osa II. Vaiheen 2 yhteistyöhön osallistuvien tahojen edellytetään määrittelevän selvästi tehtävänsä ja vastuunsa hankkeen toteutuksessa.

Yhteisön toimintaohjelman vaihto-osuus on avoin EFTA- ja ETA-maille sen mukaan, mitä voimassa olevassa neuvoston komitean yhteisessä päätöksessä määrätään. Kyseinen yhteinen päätös tehtäneen vuoden 2002 aikana. Ohjelman tätä osaa tullaan luultavasti laajentamaan siten, että siihen voivat osallistua vuodesta 2003 lähtien myös jäsenyyteen valmistautuvat maat. Edellytyksenä on, että asiaankuuluvat sopimukset komission ja kyseisten maiden välillä on tehty. Vaiheen 1 hakijat voivat jo ryhtyä ottamaan toimintaansa mukaan EU-jäsenyyteen valmistautuvia maita, EFTA- tai ETA-maita jo vaiheessa 1, vaikka siihen ei vielä myönnetäkään rahoitusta eikä mitään tästä aiheutuvia

ylimääräisiä kustannuksia katsota tukikelpoisiksi menoiksi, ennen kuin kyseisten maiden kanssa on tehty asiaankuuluvat sopimukset.

6 Käytettävissä olevat varat

Vaiheen 1 kokonaisbudjetti on jäsenvaltioiden osalta 3,6–4,0 miljoonaa euroa. Yhteisön rahoitusosuus on enintään 80 prosenttia tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärästä. Kumppanien on varmistettava 20 prosentin käteisrahoitus. Luontoissuorituksia ei oteta huomioon. Vaiheen 1 varoista rahoitetaan luultavasti noin 60 hanketta sen mukaan, montako hakemusta saadaan ja mikä niiden laatu on. Kukin valittu ehdotus saa noin 60 000 euroa rahoitusta.

Vaiheessa 2 kullekin hankkeelle on tarkoitus antaa rahoitusta vähintään 150 000 euroa vuodessa. Tässä vaiheessa rahoitetaan luultavasti noin 20–30 hanketta. Rahoitus on hyväksytyjen hankkeiden käytettävissä syksystä 2003 lähtien.

7 Valintakelpoisuusperusteet

Ehdotusten on täytettävä seuraavat valintakelpoisuusperusteet:

Toiminnan periaatteet

- Ehdotusten tavoitteiden on oltava selkeät ja koskettava jotain edellä kohdassa 3 (Ensisijaiset yhteistyöalueet) ilmoitettua köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytyneisyyden osa-aluetta.
- Ehdotuksiin on sisällyttävä kansainvälistä vaihtotoimintaa, joka koskee sosiaalisen syrjäytyneisyyden torjumistoimien ja -ohjelmien kehittämiseen liittyviä oppimiskäytäntöjä ja yhteistyötä. Ehdotuksiin ei saa sisältyä suoria toimia sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseksi.
- Ehdotukset eivät saa olla ristiriidassa yhteisön muun toiminnan kanssa, ja ehdotuksissa on erityisesti otettava riittävästi huomioon yhteisön pyrkimys poistaa epätasa-arvoisuus ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 2 ja 3 artiklan mukaisesti.
- Ehdotuksissa ei saa hakea rahoitusta palveluille, jotka muuten rahoitettaisiin jäsenvaltioiden varoista tai jotka kuuluisi rahoittaa yhteisön muita välineitä käyttäen (mm. rakennerahastot ja erityisesti Equal-aloite, syrjinnän torjumista koskeva toimintaohjelma tai sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävä toimintaohjelma).

Oikeudelliset ja organisatoriset perusteet

- Hakijoiden on oltava laillisesti perustettuja ja rekisteröityjä organisaatioita, joilla on toimiva hallinto- ja varainhoitorakenne.

- Hakulomakkeen kaikki osat on täytettävä, ja hakemukseen on liitettävä kaikki pyydetty liiteaineisto.
- Hankkeeseen on osallistuttava kumppaniorganisaatioita vähintään kolmesta jäsenvaltiosta.
- Ehdotukset on toimitettava **05/07/2002** mennessä. Ehdotuksen jättöpäivänä pidetään postileiman päivää tai pikalähettilpalvelun kuitin päivämäärää. Ehdotuksia, jotka on toimitettu määräajan päätyttyä, ei oteta huomioon. Hakulomakkeet on lähetettävä myös sähköisessä muodossa. Tämä on tehtävä **05/07/2002** mennessä.
- Ehdotettujen hankkeiden käynnistymispäivämäärän on oltava marras- tai joulukuussa 2002, eivätkä toimet saa kestää yli yhdeksän kuukautta.

Rahoitus

- Ehdotuksissa on annettava täydelliset yksityiskohtaiset tiedot ehdotetusta kokonaisbudjetista.
- Komissiolta haetun rahoituksen määrä ei saa ylittää 80:aa prosenttia ehdotetun hankkeen kustannuksista. Lisäksi on osoitettava, että hakijat pystyvät hankkimaan tarvittavan omarahoitusosuuden.
- Rahoitusta ei saa hakea unionin ulkopuolisissa maissa toteutettavaan toimintaan tai toimintaan, johon osallistuu unionin ulkopuolisia maita. Ehdotuksiin voi kuitenkin sisältyä unionin ulkopuolisissa maissa toteutettavia toimia, jos niitä ei oteta huomioon laskettaessa tämän ehdotuspyynnön perusteella maksettavaa yhteisön tuen määrää.
- Ehdotuksissa on osoitettava, että toimet eivät saa kaksinkertaista rahoitusta yhteisön talousarvioon sisältyvistä eri lähteistä. Tähän on kiinnitettävä huomiota erityisesti tapauksissa, joissa hankkeen toteuttajat osallistuvat jo valmisteleviin toimiin tai muihin ohjelmiin. Hakijoiden on ilmoitettava kaikki muut rahoitushakemuksensa, jotka koskevat vuoden 2002 yhteisön talousarviota, sekä edellisten ehdotuspyyntöjen tai ohjelmien puitteissa saamansa rahoitus.
- Rahoitusta ei saa hakea organisaation juokseviin kuluihin, yleisiin jatkuviin ja tavanomaisiin toimiin eikä voitontavoittelutarkoituksissa.

8 Valintaperusteet

Tukikelpoisia ehdotuksia tarkastellaan seuraavin perustein:

Toimiin liittyvät perusteet

- käsiteltävä aihe on eritelty selkeästi ja perusteltu hyvin, ja aiheen merkitys ja kiireellisyys köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumisen kannalta on osoitettu selkeästi
- hakemuksessa osoitetaan, että valittu aihe on merkittävä edellä lueteltujen aiheiden kannalta (ks. kohta 3 Ensisijaiset yhteistyöalueet)
- ehdotetulla toiminnalla on selvä päämäärä, joka vahvistaa kansallisiin toimintasuunnitelmiin sisältyviä köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastaisia toimia
- ehdotuksessa osoitetaan selkeästi, miten valmisteluvaiheen yhteydessä:
 - selvitetään, mitä tietoa on jo olemassa, ja selkeytetään kohteena olevia aiheita (mm. sukupuolivaikutusten arviointia⁴), ja näin viedään köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjuntaa koskevia kansallisia toimintasuunnitelmia eteenpäin
 - tuetaan kumppanuuden kansainvälisyyttä ja monialaisuutta; tällainen kumppanuus tarjoaa pohjan pitkäaikaiselle yhteistyölle ja vaihtotoiminnalle
 - määritetään pitkäkestoiselle vaihto- ja oppimistoiminnalle selkeät tavoitteet ja työohjelmat
 - luodaan ehdotukseen tehokas tiedotusosio
- ehdotetulla toiminnalla on mahdollisuuksia lisätä olemassa olevaa tietoa ja kokemusta kohteeksi valitusta aiheesta.

Organisointiin liittyvät perusteet

- se, missä määrin ehdotuksessa
 - toimiin osallistuu laaja joukko asianosaisia toimijoita
 - varmistetaan, että köyhyydestä ja sosiaalisesta syrjäytymisestä kärsivät henkilöt osallistuvat toimiin⁵

⁴ Tällä tarkoitetaan, että tarkastellaan toimien mahdollisia vaikutuksia miesten ja naisten tilanteeseen sekä otetaan tällaiset mahdolliset vaikutukset huomioon toimia määriteltäessä ja toteutettaessa.

⁵ Ehdotuksia voivat tehdä kansalaisjärjestöt, julkiset, yksityiset tai muut organisaatiot. Ehdotukset vastaavat sitä paremmin henkilövaihto-ohjelman tavoitteita mitä enemmän niihin kuuluu tai mitä enemmän ohjelmassa aiotaan kehittää monenlaisista tahoista muodostuvia kumppanuuksia ja mitä laajemmin köyhyydestä ja sosiaalisesta syrjäytymisestä kärsivät henkilöt voivat osallistua toimintaan.

- pyritään siihen, että osallistujina olisi yhtä paljon naisia kuin miehiä
- ehdotuksen tekijöiden organisatorinen ja hallinnollinen kokemus, aiemmat siihen aiheeseen liittyvät toimet, josta tietojenvaihtoa aiotaan toteuttaa, ja kyky toteuttaa ehdotettu suunnitelma
- kyseisen jäsenvaltion kansallisilta, alueellisilta tai paikallisilta viranomaisilta saatu tuki ja niiden aktiivinen osallistuminen ehdotukseen
- monikansallisten kumppanuuksien laatu ja toimintakyky, eri kumppanien sitoutuneisuus ja osallistuvien jäsenvaltioiden määrä
- ehdotetun yhdeksänkuukautisen työsuunnitelman laatu ja toteutettavuus (yksityiskohtaiset tiedot toimista, kokouksista, selvityksistä tai tutkimuksista ja niiden selkeät ja saavutettavissa olevat aikarajat)

Rahoitukseen liittyvät perusteet

- ehdotuksen rahoitusasioiden käsittelyn laatu, mm. rahalle saatava vastine ja kustannus-hyötysuhde
- ehdotuksen tekijöiden kokemus ja aiemmat osoitukset siitä, miten ne ovat hoitaneet hankkeiden rahoitusasiat

Tasapaino

Laatiessaan lopullista luetteloja tukea saavista ehdotuksista komissio ottaa huomioon seuraavat seikat:

- on varmistettava tasapaino tuettavien aiheiden kattavuudessa
- on tärkeää varmistaa, että mahdollisimman moni jäsenvaltio osallistuu vaihto-ohjelmaan
- on saatava laaja joukko toimijoita osallistumaan ohjelmaan.

9 Osallistuminen komission tapahtumiin

Hakijoiden on tärkeää ottaa huomioon, että vaihto-ohjelma on muutakin kuin rahoituslähde: se on osa laajempaa, sosiaalista osallisuutta edistävää unionin toimintaa. Valituiksi tulevien kumppanuuksien odotetaan osallistuvan pyydettyä kaikkiiin komission järjestämiin kokouksiin tai tapahtumiin, jotka on suunnattu yhteistyö- ja henkilövaihto-ohjelman osallistujille, sekä muihin ohjelman yhteydessä tai osana avointa koordinoitimenetelmää järjestettyihin tapahtumiin.

10 Hakumenettely

Tukihakemus on tehtävä jollakin EU:n virallisella kielellä, ja siihen on liitettävä allekirjoitettu virallinen saatekirje, jolla tukea nimenomaisesti haetaan.

Ehdotukset on laadittava tähän tarkoitettulle hakulomakkeelle ja lähetettävä yhdessä kaikkien muiden hakemukseen liittyvien asiakirjojen kanssa postitse jäljempänä olevaan osoitteeseen **05/07/2002** mennessä. Ehdotuksen jättöpäivänä pidetään postileiman päivää tai pikalähettilpalvelun kuitin päivämäärää. Ehdotuksia, jotka on toimitettu määräajan päätyttyä, ei oteta huomioon.

European Commission

DG Employment and Social Affairs- Archives-Courrier J37 0/26

Unit E2 : Call for proposals VP/2002/010

B-1049 Bruxelles/Brussel

Belgia

Neliosainen hakulomake **on lähetettävä** komissiolle myös sähköpostitse seuraavassa mainittuun osoitteeseen. Sähköpostin otsikoksi on merkittävä "**VP/2002/010 - application**", ja se on ehdottomasti lähetettävä viimeistään **05/07/2002**.

Sähköpostiosoite: **empl-e2@cec.eu.int**

11 Hakulomakkeen ja -ohjeiden tilaaminen

□ Hakulomake on saatavissa englannin-, ranskan- tai saksankielisenä, ja se koostuu neljästä erillisestä osasta:

1. Osa I (Excel-muodossa): yksityiskohtaiset tiedot päähakijaorganisaatiosta ja yhteenveto hankkeesta (pää tavoitteet). Tähän osaan sisältyy myös pankkitietolomake.
2. Osa II (Word-muodossa): yksityiskohtaiset tiedot muista hakijoista ja kumppaniorganisaatioista (kumppaneita on oltava vähintään kahdesta muusta jäsenvaltiosta).
3. Osa III (Word-muodossa): ehdotuksen kuvaus ja perustelut.
4. Osa IV (Excel-muodossa): ehdotuksen alustava talousarvio, johon sisältyy neljä osaa: 1) liite III (kokonaistalousarviota koskeva lomake), 2) yksityiskohtainen alustava talousarvio, 3) kokonaistalousarvio kokouksia varten ja 4) yksityiskohtainen talousarvio kokouksia varten.

Kaikki osat ovat saatavissa

- lataamalla ne seuraavasta Internet-osoitteesta:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/soc-incl/calls_en.htm

- pyytämällä niitä sähköpostitse osoitteesta empl-e2@cec.eu.int (merkitkää viestin otsikkoriville "**Call for proposals VP/2002/010 - Info**")
- kirjeitse osoitteesta
Unit E2: Call for proposals VP/2002/010 - Info
European Commission
DG Employment and Social Affairs
J27 1/33
B-1049 Bruxelles/Brussel
Belgia
- pyytämällä niitä faksitse numerosta (+32 2) 295 65 61 (merkitkää faksin otsikkoriville "**Call for proposals VP/2002/010 - Info**")

- Hakuohjeet on annettu erillisissä asiakirjassa, joka sisältää seuraavat osat:

- hakemukseen liitettävät asiakirjat (tarkastuslista)
- ohjeet ehdotuksen alustavan talousarvion esittämistavasta
- avustussopimuksen tärkeimmät säännökset

Hakuohjeet voi ladata seuraavasta Internet-osoitteesta:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-prot/soc-incl/calls_en.htm

Hakuohjeissa ja hakulomakkeen täyttöohjeissa on kaikki tiedot, joita hakemuksen tekemiseen tarvitaan. Ohjeet kannattaa lukea huolellisesti ennen hakemuksen jättämistä, sekä kiinnittää erityistä huomiota ohjelman painopistealueisiin ja kansainvälisten monialaisten kumppanuuksien kehittämisen tärkeyteen. Jos ohjeet eivät kuitenkaan anna vastausta kaikkiin kysymyksiin, lisätietoja saa lähettämällä kysymyksen varustettuna viitteellä "**VP/2002/010 - query**" postitse, faksitse tai sähköpostitse (osoite- ja numerotiedot jäljempänä). On kuitenkin huomattava, että vastauksen saaminen saattaa kestää jonkin aikaa. Voimme vastata ainoastaan kysymyksiin, jotka koskevat ehdotuspyynnön edellytyksiä ja hakumenettelyä. Tasapuolisuuden nimissä emme voi hakuvaiheessa antaa arvioita minkään yksittäisen hakemuksen laadusta.

Kysymyksiä voi lähettää

- postitse edellä annettuun osoitteeseen
- faksitse numeroon (+32 2) **295 65 61**
- sähköpostitse osoitteeseen [**empl-e2@cec.eu.int**](mailto:empl-e2@cec.eu.int)